

11.3. Moció que presenta el Grup d'Unitat Municipal 9-CUP, per la memòria històrica del municipi.

L'any 1919 un grup de pagesos i menestrals ribetans van fundar la Societat d'Agricultors i Obrers. En un poble on la situació agrària configurava una realitat de forta desigualtat i condicions de vida pèssimes per les classes treballadores, i en la que la església i les classes propietàries dominaven per complert la comunitat, la fundació de la Societat d'Agricultors i Obrers va significar un revulsiu cultural, social i polític. En poc temps la societat comptava amb més de cinc-cents afiliats i amb una programació d'activitats de nombrosa aflluència en les que destacaven el cinema, els balls i sarsueles, la festa de les caramelles, i per sobre de totes, el Carnaval.

L'any 1921 la Societat d'Agricultors i Obrers construí la seva seu en l'espai que avui ocupa el Centre Cultural el Local, gràcies a les aportacions econòmiques i el treball voluntari dels seus associats. Vinculada a la Unió de Rabassaires des de la seva creació, la Societat també participaria de forma fonamental en la vida política de Ribes. Per la seva seu passarien entre d'altres Francesc Layret i Lluís Companys. L'any 1922 Josep Ricart Rovira seria escollit alcalde per la candidatura de la Societat d'Agricultors i Obrers, tot i la persecució i censura a la que es veurien sotmesos els seus membres. Amb la dictadura de Primo de Rivera les condicions per la seva activitat política empitjorarien més i en diverses ocasions membres de la junta de la Societat d'Agricultors i Obrers serien jutjats i empresonats per la seva militància i compromís amb la justícia social, la democràcia i la llibertat.

La segona República significaria un nou impuls a l'activitat de la Societat d'Agricultors i Obrers. En les eleccions municipals, la seva candidatura, ara integrada a ERC, tornaria a guanyar i Joan Cuadras Marcer seria nomenat alcalde. Serien anys de lluita i reivindicació, de reformes i de conquesta de drets, que tindrien la seva translació a Ribes, sobretot en els conflictes al voltant dels contractes de conreu i l'accés a la propietat conreada. Durant l'octubre del 34, van tenir lloc uns fets que marcarien les futures morts tant en la rereguarda durant la guerra civil, com en els inicis del règim feixista de Franco. L'amo de Can Burguera moriria en un enfrontament amb el sometent, gairebé tots els membres del qual eren d'ERC i d'Unió de Rabassaires. Hi hagué molts detinguts, s'empresonà la junta de la Societat d'Agricultors i Obrers i membres d'ERC, i es clausurà temporalment el seu Local. L'any 36 tornaria a guanyar les eleccions la candidatura de la Societat d'Agricultors i Obrers essent alcalde Joan Cuadras Marcer, en primer lloc, i el 37 Pere Bertran i Milà.

Amb la victòria franquista a la guerra la Societat d'Agricultors i Obrers és declarada il·legal per la Dictadura franquista, i la seva seu coneguda popularment com El Local és confiscada pel règim feixista. Durant els primer anys de la dictadura els socis i militants de la Societat d'Agricultors i Obrers pagarien cara la seva militància política d'esquerres i la seva lleialtat a la República. El règim feixista, gràcies a la col·laboració de membres de la dreta local, va processar, jutjar i empresonar a més de 75 persones. Com a mínim 7 d'elles foren executades al camp de la Bota de Barcelona, totes elles vinculades a la Societat d'Agricultors i Obrers i a l'activitat del seu Local. Entre les afusellades pel règim entre l'any 39 i el 40 hi havia, el fins llavors alcalde de Ribes Pere Bertran, els regidors Aleix Guillaumes i Joan Soler, o militants d'organitzacions com la CNT, el POUM o la Unió de Rabassaires com Josep Alemany, Miquel Lopez Blanch, Ramón Jacas i Pelegrí Roig. Altres foren condemnats a entre quinze i trenta anys de presó, o obligats a fugir i prendre el llarg camí de l'exili. La repressió franquista tenia com a objectiu la eliminació de tots aquells homes i dones que havien participat des de diferents espais de l'esquerra i el republicanisme en la construcció d'una societat millor, més justa i democràtica, i amb més llibertat. Va significar un trencament tan gran que ni la transició i ni els prop de 40 anys d'ençà de la finalització de la dictadura no han sabut ni reparar, ni homenatjar, ni tan sols recordar com seria convenient.

El seu Local fou tancat i abandonat pel sindicat vertical franquista, i amb els anys i la força del temps seria enderrocat.

L'any 1985, l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes va inaugurar el Centre Cultural El Local, en el mateix espai que havia ocupat la seu de la Societat, com a equipament pel municipi, la seva població i entitats, però també com a acte de reparació de dignitat històrica vers aquells i aquelles que van ser ferotgement perseguits, empresonats, afusellats i humiliats durant 40 anys de dictadura feixista. En l'acte de la seva inauguració hi van participar dos membres, llavors els únics vius, de la Societat d'Agricultors i Obrers, i van avalar l'acció de l'Ajuntament com a hereus dels que havien deixat tantes hores en aquell espai treballant pel millorament social i cultural dels pagesos ribetans de l'època.

Des de el grup d'Unitat Municipal 9 – CUP entenem que la recuperació de la memòria històrica del nostre municipi, la seva dignificació i difusió dels fets històrics que han tingut lloc son fonamentals per entendre i comprendre la realitat del nostre municipi, i sobretot, un base solida

sobre la que construir el Sant Pere de Ribes del futur. Pensem que a més, com a societat democràtica a la que aspirem a ser, tenim un deute històric amb aquests homes i dones que van lluitar per transformar el món en el que vivien, millorar les condicions de vida de la majoria de la població i la conquesta de drets socials i polítics, que van ser vençuts, perseguits i humiliats per la dictadura franquista, però que van lluitar fins al final, en molts casos pagant amb les seves pròpies vides. Per tot això, coincidint amb la reobertura del Local Centre Cultural proposem aprovar:

1. Reafirmar el compromís d'aquest Ajuntament en la denuncia i el rebuig del feixisme i la barbàrie perpetrada pel bàndol nacional durant la guerra, la postguerra i els 40 anys de dictadura franquista. En aquest sentit, reafirmar també el compromís amb els valors democràtics i republicans, pels que també van lluitar homes i dones com els de la Societat d'Agricultors i Obrers de Ribes.
2. Que l'Ajuntament dugui a terme un o diversos actes i programes per la reparació, recuperació i difusió de la memòria històrica del poble, que permeti garantir que es traslladi també tots aquests coneixements a les generacions joves, a través del treball amb escoles i instituts.
3. Que en l'espai del Centre Cultural El Local és col·loqui una placa recordatòria del que fou i del llegat de la Societat d'Agricultors i Obrers, així com de les conseqüències que va implicar la seva activitat.
4. Que es modifiqui el cartell de l'entrada, i amb tota la seva retolació o nomenclatura, amb el nom: "Centre Cultural El Local", tal com s'ha anomenat històricament.
5. Que s'envii una còpia d'aquesta moció al Memorial Democràtic, a l'Associació Garraf per la República i a l'Amical Mathausen.

Es troba fora el regidor, José Asín Fernández a les 21:20h i torna quatre minuts més tard.

És fora la Sra. Abigail Garrido Tinta a les 21:20 i torna dos minuts més tard.

Surt la regidora, Sra. Núria Giralt Vidal a les 21:22h i torna tres minuts més tard.

Surt el regidor, Sr. Francisco Perona Jiménez a les 21:24h i torna set minuts més tard.

Surt el regidor, Sr. Josep Graells a les 21:25h i torna cinc minuts més tard.

I sotmesa la moció a votació, el Ple de la Corporació acorda aprovar la moció, per divuit vots a favor: Sis del Partit Socialista de Catalunya, quatre de PDeCAT-Via, quatre de UM9-CUP, tres de Fem Poble i un d'ERC. S'abstenen els dos regidors del PPC.